

Περί πένθους

/ Γνώμες

Σε κανένα δεν είναι άγνωστος ο θάνατος αγαπημένων προσώπων, συγγενών ή φίλων. Όλοι βρεθήκαμε μπροστά στο γεγονός και στο μυστήριο του θανάτου, καλούμενοι να «κηδεύσομεν» τον κεκοιμημένον, δηλαδή να τον φροντίσουμε μέχρι τον τάφο.

- *Του π. Ανδρέα Αγαθοκλέους*

Η κηδεία δείχνει το σεβασμό του προσώπου που φεύγει από αυτό τον κόσμο. Δεν τον πετάμε, δεν τον καίγομεν, δεν υποτιμούμε το σώμα του που είναι το δεύτερο συστατικό της ύπαρξής του.

Ωστόσο, η κηδεία, ως τελετή και διαδικασία, έχει προεκτάσεις και σε αυτούς που πενθούν τον κεκοιμημένο: συνειδητοποιούν με τις αισθήσεις ότι πράγματι έφυγε, ανήκει σε μια άλλη διάσταση ζωής. Αν η ψευδαίσθηση αναβάλλει τον πόνο, η πραγματικότητα τον τονίζει. Η πρώτη, όμως, κρατά το ψέμα, ενώ η δεύτερη την αλήθεια που ελευθερώνει.

Γράφει ο Γέροντας Τρύφωνας του Βάσων: «Είναι ανάγκη να τηρηθεί η διαδικασία του πένθους. Η θλίψη είναι η επιβεβαίωση ότι ο άνθρωπος που έφυγε είχε αξία. Είναι ο τρόπος να τιμήσουμε μια ζωή που ήταν καλή. Πενθώντας, ακολουθούμε το παράδειγμα του Ιησού, ο οποίος έκλαψε στον τάφο του φίλου του Λαζάρου»[1].

Η σύσταση: «Μην κλαις, γιατί βασανίζεται ο κεκοιμημένος που πενθείς», φαίνεται πως δεν έχει θεολογική υπόσταση ούτε, βέβαια, φιλόανθρωπη βάση. Δεν μπορεί να καταπιέζεται ο άνθρωπος, χρησιμοποιώντας τις ενοχές. Η έκφραση του πόνου, της θλίψης, για το «χαμό» του αγαπημένου, είναι φυσιολογική ανθρώπινη ανάγκη. Χαπώθηση δημιουργεί παρενέργειες.

Βέβαια, η υπερβολική θλίψη «ως μη έχοντες ελπίδα», δείχνει την απιστία μας για την ύπαρξη της άλλης ζωής, την άρνησή μας να δεχτούμε τον λόγο του Χριστού ότι ο κεκοιμημένος «μεταβαίνει εκ του θανάτου εις την ζωή» (Ιω. 5,24).

Ο πιστός που δέχεται την Ανάσταση του Χριστού ως γεγονός και ως προσωπική εμπειρία, πενθεί για το θάνατο του αγαπημένου, αλλά δεν απελπίζεται ούτε βιώνει το πένθος με απόγνωση. Πονεί, αλλά ελπίζει□ θλίβεται, αλλά προσδοκεί□ λυπάται, αλλά προσεύχεται. Τότε, μέσα του νιώθει μια κατάσταση που μπορούμε να την ονομάσουμε χαρμολύπη ή χαροποιόν πένθος: εμπειρίες που το λογικό αδυνατεί να ερμηνεύσει.

Τα ανθρώπινα βιώματα, όπως το πένθος, ο έρωτας, ο πόνος και άλλα, συμβαίνουν σε όλους, αλλά δεν αντιμετωπίζονται από όλους με τον ίδιο τρόπο. Το πώς βλέπουμε τη ζωή, το τι και σε ποιον πιστεύουμε, η φιλοσοφική και θεολογική θεώρηση, καθορίζουν και το πώς θα σταθούμε σε αυτά. Η προσωπική επιλογή, με βάση την ελευθερία, καθορίζει το άγχος, την απόγνωση και την βίωση του θανάτου πριν τον θάνατο ή την καρδιακή ειρήνη, τη χαρά και την εσωτερική πληρότητα.

[1] Μικρά Εωθινά, εκδ. Εν πλω, 2018, σ. 237, 8 Ιουνίου.

Πηγή: pemptousia.gr